

ДОБРУДЖАНСКИ ГЛАСЪ

DOBRUDJANSKY GLASSE

ОРГАНЪ НА ВЪРХОВНИЯ ДОБРУДЖАНСКИ КОМИТЕТЪ.

— Урежда редакционенъ Комитетъ. —

АБОНАМЕНТЪ:
ЗА БЪЛГАРИЯ: ГОДИШНО 20 ЛЕВА
6 МЪСЕЦИ 12
ЗА СТРАНСТВО: 1 година 40

Единъ брой 20 ст.
Телефонъ на редакцията № 368.

ЗА ОБЯВЛЕНИЯ се плаща по споразумение
Адресъ: в. Добруджански Гласъ — площадъ
"О.О.О." "ЧЕРНА ДЖАМИЯ" № 5. "О.О.О."
ИЗДАВА ВТОРНИКЪ И ПЕТЪКЪ
РАЖКОПИСИ НЕ СЕ ВРЩАТЪ

151X.318

Драгомиръ Пачовъ.

Въ очакване.

(Последни въпроси на добруджанци).

Минаха дни, изнизаха се месеци, а измъчениятъ българинъ изъ Добруджа все очаква помощъ отъ Парижката конференция, за да се спрѣ новото черно робство, което грози родината отъ около година насамъ. Но нито молбитѣ, нито протеститѣ можаха да бждатъ разбрани или пъкъ да подѣйствуватъ надъ ромжнска олигархия да спрѣ своята изтребителна политика надъ беззащитното добруджанско население.

Терора нанасянъ ежедневно отъ ромжнската администрация, надминава позволеното дори за най-коравото сърдце. Всички увѣрени ладени, че ромжнитѣ не ще си позволятъ безчинства до окончателното разрѣшение на добруджанския въпросъ, останали, само обѣщания.

Напълно сме убѣдени, че всичко каквото върши ромжнската администрация сега въ Добруджа, е извѣстно на Парижката конференция, защото то става прѣдъ очитѣ на съглашенскитѣ окупационни войски, и не допускаме великитѣ народи, които се нагърбиха съ даряване свободата на малкитѣ огнетенитѣ, сега, войници и офицери въ съглашенскитѣ окупационни войски въ Добруджа, да не сж донесли това тамъ, дѣто трѣбва. По-вече отъ 44,000 бѣжанци прѣдъ тѣхъ напушатъ родна Добруджа, за да се скитатъ въ България, немил и, не-драги. А всѣкой знае, че отъ добро никой не напуска бащинъ кѣтъ, близки, имотъ, а още по-малко би сторилъ това безпричинно любящиятъ и привързанъ къмъ бащино огнище българинъ.

Нима, всичко това не бѣ достатъчно, за да се замислятъ и да отдрѣпнатъ поне ромжнската администрация изъ Добруджа? Това отдавна иска добруджанското население, защото единствено виновна за всичко е ромжнската администрация — ромжнското управление.

Парижки сѣдии! Добруджанскиятъ въпросъ стои откритъ и чака повече отъ всѣкога своето справедливо разрѣшение. Добруджа прѣживѣва черни дни въ момента, когато вие заседавате и разпавате правосъдие. Спрете още сега ржката на угнетителя, за да можемъ съ пълна въра да дочакаме вашето справедливо разрѣшение на въпроса за нашата мила родина. Вслушайте се въ последнитѣ искания на добруджанци, дайте поне човѣшки животъ на тия невинни въ нищо сжщества и то го пайте сега до като заседавате. Както не отдавна спрѣхте ромжнскитѣ золуми въ Буда-Пеща и цѣла Унгария и турскитѣ кланета въ Армения, притечете се и най-на помощъ. Ако има за това виновни, сждете ги — тѣ сж ромжнитѣ. Приложете и къмъ Добруджа частъ по-скоро четиринадесетъ точки на великия вашъ съюзникъ Уйлсона, за да има спокоенъ животъ, миръ и покой и въ тая страна на сълзи и трауръ! а послѣ си дайте присѣдата.

Вземете вие, въ вашитѣ ржѣ, нашата сждба, ние я прѣдоставяме вамъ; но не я оставяйте въ ржѣтъ на тия, които ви показваха какво могатъ да вършатъ не само въ Добруджа, но и въ Унгария. На Ромжния ние нѣмаме въра, тя сега прѣдъ очитѣ на мирната конференция, като ни тероризира, лесно обяснимо е за всички, какво ще бжде нашето положение тамъ, когато конференцията нѣма да сжествува.

Отъ Парижъ очакватъ спасение всички угнетени! Всички се сдобиха съ него, съ изключение на поробенитѣ българи.

Ако ги не ни върватъ, пратете поне единъ вашъ синъ да надникне въ измъчена Добруджа и види всичко що пишемъ за нея. Нека той провѣри и се вслуша въ нашитѣ желания и копнежи. Или дайте свободенъ

пропускъ на добруджанската делегация въ Парижъ и я изслушайте. Ако това не може, то изслушайте такава въ София, но тя да бжде изслушана. Въ

страшенъ сждъ дори обикновения обвиняемъ се изслушва. О! колко повече Парижкия справедливъ сждъ би трѣбвало да направи сжщото.

Д. Кичевъ.

Добруджа обезлюдена!

44 хиляди бѣжанци!

Не, прѣстѣпление е ако се мълчи и не се извика толкова високо, та да чуе цѣлия свѣтъ, че Добруджа, тази сжпа и свещена българска земя е обезлюдена! Добруджа е прѣвърната на адъ, отъ който сж се отървали 44 хиляди души, които търсятъ спасение въ прѣдѣлитѣ на памчена и конвулсиреща България. Гибелъ и пустошъ вие отъ компактно населена Добруджа. Тя е изчистена отъ етуганъ, отъ здрави и работни ржѣ и тамъ, вмѣсто тѣхъ, се разхожда и еднѣ ромжнски джандармитѣ, които не знае милостъ и нѣма понятие отъ човѣщина. Това сж потисници, които, прѣдъ очитѣ на своитѣ съюзници, вършатъ най-безчовѣчнитѣ и сждотелни дѣла: най-мръснитѣ и не-окачествени прѣстѣпления. Обиратъ, крадатъ, безчестятъ, откарватъ невини въ затвора, други изправятъ прѣдъ сжда за мнѣми прѣстѣпления, трети налагатъ съ бой, четвърти заплашватъ, изтрѣгватъ пари и му даватъ най-кѣсия срокъ да напусне домъ и семейство, да напусне бащина стрѣха или майчини скули и намѣри България, кѣдѣто може да умрѣ отъ гладъ и мизерия, но не въ робство и мѣчания. Всички прѣстѣпления, които отъ деветъ мѣсеца вършатъ ромжнитѣ въ Добруджа се прѣпечаватъ на българи: Обвиниха най-безсрамно, че смазана България изпраща чети въ Добруджа, съ цѣлъ да прикриятъ своитѣ банди, които сѣха ужасъ и смъртъ на всичко живо, което не имъ се подчиняваше.

Ето вижте, вижте всички какво е направила прословутата „Културтрегерка“, „Аванпостъ на Европейската Цивилизация“, „Потомцитѣ на Римъ“ — прилагамъ една току що привършена анкета отъ Върховния Добруджански Комитетъ, отъ която настрѣхва косата, и мълкнѣва душата.

1) Въ района на Русенското Д-во Добруджа има семейни бѣжанци 3449, които прѣдставяватъ 12796 члена, несѣмейни 2650.

2) Прѣз Варна минали 11,248 д. (прѣснати по села и градове).

3) Кемалѣреко 1050 семейни, 77 семейства съ 300 члена, несѣмейни 5150. Вечко 650).

4) Оборище, семейни 1702, несѣмейни 610, отвѣчени и дадени подъ сждъ 309. Вечко 2621 — или разпрѣдѣлени по села и градове отъ добришко. е. Кадиево сѣмено 20, несѣмейно 7, откарани 7. Сръбно Чамурли сѣмейно 44, несѣмейно 5, откарани 17. Енеджевска сѣм. 73 несѣм. 6 отъ 25 Каралиска „ 56 „ 9 „ 19 Хаскьоселеръ „ 23 „ 5 „ 5 Хардали „ 60 „ 7 „ 20 Владимирово „ 34 „ 8 „ 9 Опълчен. сбл. „ 43 „ 7 „ 15 Гелешин „ 97 „ 10 „ 32 Армутл. „ 49 „ 9 „ 13 Пчеларов „ 126 „ 17 „ 39 Езлбей „ 113 „ 11 „ 24 Аморманъ „ 72 „ 9 „ 27 Добричъ „ 700 „ 500 „ 50

5) Балбунаръ 7.0
6) Бръшлявъ и други села 1с5 семейства съ 5.5 члена
7) Гол. Враново 68 сѣм. съ 370 чл.
8) Разградъ несѣмейни 448 чл., 34 семейства съ 107 чл.
9) Шуменъ несѣмейни 785 чл., сѣмейни 363 чл.
10) Югузларъ минали само отъ Тутраканска околия 9028 чл.
11) Дедеагачъ семейства 8 съ 48 чл., несѣмейни 432 чл.
12) Гюмюрджинска околия сѣмейства 23 съ 87 чл., отъ града сѣмейства 14 съ 38 чл., несѣмейни 249 чл.
13) Перникъ несѣм. 65, сѣм. 22 чл.
14) Гьорче Дюлюкъ и околнитѣ села сѣмейни 1423 чл., несѣмейни 635
15) Ески Джуманъ и окол. 942 чл.
16) Бургазъ сѣмейни 436 чл.
17) Въ София и околността не вписани въ списѣнитѣ на дружествата 720 чл., а всичко 43960 чл.

Тая цифра говори достатъчно силно за културата на единъ народъ, който се поставя на равна нога съ великитѣ европейски народи и е оставенъ да хахайничъ съ една чужда по-направ, езикъ и население провинция, която до прѣда нѣколко мѣсеца живѣеше съ скръбта и радостта на майката отечество.

Ето великото цивилизаторско дѣло, което извърши Ромжния въ Добруджа. Вижте го! То е неизлечимо петно за днешнитѣ дни, ксгато отъ вредъ ее вика: миръ, миръ и блажени дни настѣпватъ за свѣта. За свѣта, може би, а за добруджанци, кога ще нишпни тоя многожеланъ миръ? До кога ще се търпятъ прѣстѣпленията и издевателствата на ромжнската властъ въ Добруджа? Нѣма ли кой да спаси клѣтника добруджанецъ отъ тая напасть!

— Помощъ! Помощъ! Това е викътъ на семействата на бѣжанцитѣ, това е викътъ и на самитѣ бѣжанци, това е викътъ, напоятъ, и на цѣлия български народъ, който иска възмездие за жестокостта на Ромжния, която върши своитѣ безчинства въ момента, когато е сигурна, че българскиятъ народъ е симо нѣмъ зритель, е възразъ и не може да защитава своитѣ синове.

Граждани отъ свободолубива Америка, отъ демократична Англия и носителката на равноправието Франция, спасете добруджанския българинъ отъ гибелъ, отъ явна смъртъ и нерадостно изгнаничество. Спасете го отъ ржѣтъ на ромжнската властъ. Въ името на най-светото ни, застъпете се прѣдъ арбитритѣ свѣтови да спратъ безчинствата, гоненията и грабежитѣ, които се вършатъ надъ едно търпеливо и беззащитно население, защото отговорността прѣдъ историята нѣма да бжде само на ромжнитѣ, а и на всички тия, които имъ сж съдѣйствували съ своята незаинтересованост и съ своето мълчаливо съгласие. Сега е врѣме да се избѣгне насаждането на умраза и търсенето слухъ за отплата.

Добруджанци, пазете се отъ ромжискитѣ агенти!

България, напоследък, е наводнена отъ ромжиски агенти, които сноватъ по градове и села, прѣдимно, дѣто има бѣжанци — добруджанци. Покрай другитѣ задачи, тѣ — агентитѣ на ромжиската държава, изучаватъ положението на бѣжанцитѣ, ализатъ въ тѣхната срѣда и се мжчатъ да разколебаятъ вѣрбата имъ въ скорошното освобождение на Добруджа и стрѣмятъ се всѣчески да възлѣйствуватъ на слабодушнитѣ, да се върнатъ въ роднитѣ си мѣста, като ги убѣждаватъ прѣдварително, да подаватъ адреси до ромжиското правителство, че тѣ ще сж вѣрни поданици на ромжиския кралъ и държава.

Това е една изкуствена примамка, съ която ромжиското правителство гледа да привлече бѣжанцитѣ въ Добруджа, дѣто ги очакватъ прѣслѣдвания, неволи и най-ужасни изгезания, а слѣдъ това интерниране въ гробницата на хиляди българи — Молдова.

По поводъ на това, ние въ нѣколко броя обръщаме вниманието на добруджанци, да се пазятъ отъ тия ромжиски агенти. По-долу даваме мѣсто на позивътъ, който, по сжщия поводъ, добруджанцитѣ бѣжанци отъ Русе сж отправили до своитѣ братя по участь

Позивъ

къмъ

ДОБРУДЖАНСКИТѢ БѢЖАНЦИ.

Добруджанци,

Ето вече година отъ какъ ние, несчастни чада на заробена и покрита въ трауръ златна Добруджа, се скитаме немири, недраги по чужди ерати, прогонени насила отъ роднитѣ си огнища, остазили жени, дѣца, майки и бащи да изнемогватъ подъ ударитѣ на една зла сждба.

Тѣхнитѣ вопли и стенания долитатъ до насъ и се сливатъ печално въ общата скръбъ, която е обзела цѣлия български народъ. Нашитѣ сърдца болезнено се свиватъ, когато четемъ за ония потресающи факти на грабежъ, които на трапената ромжиска администрация върши надъ това несчастно население.

Всѣки день въ-къ „Добруджански гласъ“, нашиятъ единственъ защитникъ, се пълни съ разкази и описания на очевидци, за безправие, които сж обгърнали цѣла Добруджа. Даже ромжиската прѣса, която никога не е прѣставала да служи на това безправие, ипотисничество, идеда признае, че въ Добруджа се вършатъ работи, които ще дискредитиратъ ромжиската властъ. Така напримѣръ, органътъ на Генералъ Авереску, „Анерептаря“ отъ 20 юлий т. г. помѣства една кореспонденция озаглавена: „Въ Добруджа злоупотрѣблението станаха нетърпими“, въ която се изнасятъ факти за нечувания тероръ и злоупотрѣбление съ властѣта, които полицията на чокойската олигархия върши систематично. И въпрѣки всички постѣпки, правени до сега да прѣстане този тероръ, който царя особено въ тутраканско и силистренско, въпрѣки всички обещания, давани отъ всѣкъ ний съ голѣма скръбъ и болка на сърдце, трѣба да подчертаемъ, че тоя режимъ на беззаконно ограбване се засилва и наминава всѣка граница.

Но ромжиското правителство се мжчи да прави диверсия; то събира отъ вжтрѣшността на Ромжия декласирани елементи, прѣоблечени нѣкой отъ тѣхъ въ българска униформа, и ги праща изъ Добруджа да вършатъ тероръ, като алармира

изъ вѣстникитѣ, че това сж български чети. То не успѣ да заблуди никого. Тия банди сега се изпращатъ изъ селата за да описватъ и изземватъ зърнитѣ храни на населението. Но нѣщо знаменателно става напоследък.

Ромжиското правителство за да прѣдстави прѣдъ конференцията на мира, че населението на Добруджа е доволно отъ управлението и режима тамъ, изнудва неговата съзвѣстъ и воля, чрѣзъ заповѣдани отъ горѣ конгреси и събори на мѣстното население, въ които се манифестиратъ вѣрнополитическы чувства подъ ударитѣ на камшика и подкупъ. Нѣщо повече. То е пуснало тукъ между насъ, бѣжанцитѣ, свои агенти, които ни увѣщаватъ да се върнемъ по роднитѣ си домове, като ни увѣряватъ, че ще ни гарантиратъ живота, имота и честѣта. И за голѣмо наше очудване и съжление, на тия тѣхни примамки сж се подати нѣкои наши добруджанци.

Е добръ, ние протестираме противъ тая новъ политическа маневра на ромжиското правителство и заявяваме, че ние искаме и ще се върнемъ по домоветѣ си, но като се махне отъ Добруджа чуждата намъ и на нашитѣ братя, българи, турци, евреи и руси ромжиска администрация, която безъ изборъ на срѣдства посѣга върху честѣта, имота, езика и светитѣ религиозни чувства на християни и израилтяни, която затваря нашитѣ училища, църкви, читалища, която гори българската книжнина, която прогонва, отвлеча и осжжда учители, свещеници и будната интелигенция на Добруджа, (вижъ интерпелацията въ камарата на общинитѣ въ Лондонъ на майоръ Нюманъ, свидетел на тежкия животъ въ Добруджа). Само при тия условия ние ще се върнемъ.

Добруджанци не се подавайте на подлитѣ увѣщания и примамки на ромжискитѣ агенти! Организиратъ се въ вашитѣ дружества и до край запазете чистотата и светостѣта на добруджанското дѣло.

гр. Русе, 5 септ. 1919 год.

Отъ добруджански бѣжанци.

Писма.

с. Завѣтъ, 26.VIII 1919 г.

Г-нъ редакторе, пишахъ о нѣмае на прѣкарнитѣ отсамъ 700—800 ромжиски войницѣ, като работницѣ и разпрѣдѣлен край граничитѣ села. И д и а частъ отъ тия войницѣ (около 50—60), заминали въ с. Турски Косуй, тутраканско, до какѣто били нѣ своята униформа. Въ селото се прѣдрешили: намѣсто войнички ромжиски шапки, наложили били арнауטים (както ги носятъ въ Македония) *та кепи*. Така прѣдрешени заминали за с. Алафатаръ, силистренско.

Тия новъ родъ банди вече не покази нищо отъ селенитѣ. Когато пристигали въ нѣкое село, безразлично какво е то, турско или българско, сами се грижели да си набавятъ провизии. Кокоски ли, патки ли, пуйки ли вмятъ по-удачитѣ, дигатъ пушкитѣ, убиватъ и прибиратъ. Край нѣма; овчарска кошара ако минатъ, адигатъ сирене, масло, каквото имъ се случи и си заминаватъ. Ако се смѣли стопанинѣта да протестира, набиватъ го и това е плащането.

Ревнати сж глашатаи изъ всички села на заробена Добруджа, да оповѣстятъ заповѣдитѣ на кметовѣтѣ, че поскѣ е длъженъ да заявява въ общината, колко и каква храна е овършилъ прѣзъ деня. Цѣнитѣ на хранитѣ сж нормирани: житъ 1 левъ килограмъ, ржъ 0.90 лв., ечемикъ и овѣсъ 0.80 лв. Ето какъ ще се плати труда на добруджанецъ!

Иордана Петрова на 60 год. отъ с. Български Косуй, на 14 този мѣсецъ е жестоко бита, отъ единъ стражаръ отъ Долно-рѣжковската секция, за сѣдѣното „прѣстѣпление“. Въ домѣтъ на старата жена, живѣлъ, „киртуривалъ“, нѣкакъвъ си ромжинецъ отъ новитѣ колонизатори и сжценциозно пазачъ на косуйското рибно блато. Ималъ прасе, което свободно ходило изъ двора на хазайката му и унищожавало отъ градината и: мартефи, пиперъ, зеле, домати и пр. Стопанката, която гледала какъ се унищожава единствената и прѣхрана, обрнала вниманието на своя „киришъ“, когато тя смѣтала за такъвъ. Подлѣнитѣ, смѣтайки пѣкъ себе си неприяковъ и привилегированъ и че той е дошълъ тукъ само да живѣе на български грѣбъ и отъ български трудъ, счелъ за голѣма обидѣ дѣроостѣта на българската стопанка. Нѣкѣветилъ я прѣдъ административнитѣ ромжиски катили, за непокорство, които не закъснѣли да „платятъ“ откоратю на нещастната баба. Баба Иордана Петрова минала прѣзъ машината ромжиската администрация, тѣ вече не ще смѣе да протестира противъ нещаститѣ и всеядно животу на косуйския гьолджия. Прѣдъ нищо не се спира ромжискиятъ администраторъ, той се явява защитникъ на всичко ромжиско: кучето, котката, прасето, кокошката и послѣдния дрипа на ромжиския мамогалинъ сж неприкосновени, — тѣ трѣба да се почитатъ и уважаватъ наравно съ тѣхнитѣ господари.

Дѣцата на ромжиския чиновникъ сж свободни да разполагатъ съ овошчията на цѣлото село, никой не е въ положение да ги спрѣ. Боостанитѣ, кукурузитѣ, сж пълно притежание на чиновницитѣ, стражаритѣ и кметовѣтѣ. Нѣкой стопанинъ не може да се оплаче, тѣ е само *кара кьолѣ*, което да работи, а царскитѣ ромжиски хѣра да ялатъ и се веселятъ. Година, Година!

Ромжиски влиятелни лицѣ прѣдъ административнитѣ органи успѣха да създадатъ защита, чрѣзъ която създадохъ мрѣжа за кражба на добитѣкъ. Въ гр. Тутраканъ имало вече такова гѣздо на катили. Прѣдъ 4—5 дни се откривали 3 вола отъ с. Кашла-кьой, село на самата граница. Стопанитѣ не доловѣтъ узнали, че крадеца е Мехмедъ Ханузъ отъ гр. Тутраканъ, рѣшаватъ и отиватъ въ Тутраканъ да търсятъ добитѣкъ си, обаче дедекитѣ турци отъ Тутраканъ и съдружницѣ въ компанията, като заблѣзали стопанитѣ на воловетѣ, явяватъ въ сигуранцията, че сж дошли нѣкакъви си турци, „български шпиони“. Шефѣтъ на сигуранцията веднага далъ заповѣдъ да се

зидоватъ тѣзи турци — „български шпиони“ и се дескарѣтъ въ сигуранцията. Заповѣдта била изпълнена и турцитѣ — стопани на откраднатия добитѣкъ, били нѣтикани въ сигуранцията, на да изпитатъ „кудѣтурчостѣта“ на своитѣ доброжелатели, какъ о ги нарѣкоха прѣзъ 1913 год. Стопанитѣ се мжчили да докажатъ, че сж дошли за добитѣкъ си: показвали билегитѣ на послѣдния, но всѣчко било на пусто и до днесъ сж въ игнора и нескъпчиво глупави жестокоститѣ на ромжиския полиций. Вѣрвамъ, да сж хиляди пакти съгласни да оставятъ добитѣкътъ си и плютъ тона, платятъ нѣщо на мжчигелитѣ, да ги освободятъ и си дадатъ по домоветѣ.

Нѣка разбератъ всички мюсюлмани отъ цѣрството, какво е ромжиското управление и каква свобода пактъ тѣхнитѣ сънародници въ клетѣ Добруджа.

Съ почитание: К. Симеоновъ.

Белебунаръ, 2 септември 1919 год.

На 6 септември т. г. се сключва три години отъ прѣвземането на гр. Тутраканъ отъ българската храбра армия. Прѣдъ видъ невъзможността да се отелужи панахида, за падналитѣ герои прѣвземането на града; на сѣмото мѣсто, гдѣто почиватъ юститѣ на героитѣ, и прѣдъ видъ че близкитѣ на падналитѣ сж повечето отъ гр. Развалъ и околността му, белебунарското Д-во „Добруджа“ рѣши за овѣковчаване паметѣта и подягѣта на пожертвувалитѣ се за България — да отелужи на 6 т. м. панахида въ гробницата на с. Белебунаръ, мѣсто виско, отгдѣто поне съ погледъ може да се даде утѣшение на близкитѣ при отелужване панахидата.

Командаръ (телеграма) 30.VIII 1919 г.

На 29 того, по случай годишнината на отлѣченитѣ наши добруджанци на 28/8 1916 год. въ Молдавия, ние, бѣжанцитѣ, тукъ 500 души отъ дошлитѣ 5561 челоука въ наше прикѣтване се отелужим отъ хърьковския свещеникъ панахида съ вѣстнитѣ гробницѣ за уикойнѣ на аянилитѣ въ Молдавия наши братя и сестри, бащи и майки, броящи повече отъ 10000 души жертви само отъ сѣдѣстренска околня. Слѣтъ упокойната се държа подобноща се рѣчь, изнесе се това въ печата, и че тая дадена жертва отъ силистренско и другадѣ, броящи 30000 души, досега все иска да бже Добруджа българска, иначе огънитѣ нѣма да огъне. 167, прѣдѣ. доростолица Цоповъ.

Мирната конференция недоволна отъ Ромжия

Ромжия вѣстникъ „Jzbânda“ отъ 3 септември т. г. помѣства слѣдната нота, която г. Клемансо, отъ името на върховния съвѣтъ въ Версайлъ, е отпринилъ до ромжиското правителство: „Волѣдетвие рѣпортитѣ на междусъюзническата комисиия въ Будапеща, констатирайки, че ромжиската войска продължава да прилагѣ на унгарска територия реквизиционната система, която се е разпрострѣла върху всички произвѣдения — храна, фабрикаци и пр. — Върховниятъ съвѣтъ, изказвайки лошото впечатление, което му е произвело това извѣстие, иска да се турятъ на реквизицитѣ.“

Обобщава се, че едно противно държане може да има като послѣдница влошаване отношенията между Ромжия и съюзницитѣ.

Б. Р. Шомъ въ Унгария, която Върховниятъ Версайлски съвѣтъ взема подъ свои грижи, ромжитѣ, въпрѣки намѣстѣта на будапещенската междусъюзническа комисиия, продължаватъ да извършватъ по свой маниеръ реквизиция, какво да кажемъ за несчастна Добруджа, която отъ всички е изоставена и въ която ромжитѣ безконтролно властвуватъ?

**Добруджанци,
Четете и разпространявайте
вѣстникъ Добруджански
Гласъ, защитникъ на
вашата кауза.**

Положението

Последният съвѣдѣние отъ Парижъ и Римъ гласятъ, че конференцията е одобрила трасето на южните български граници и е приела клаулата споредъ която България се задължава да приеме бждашето рѣшение на конференцията, досѣга Тракия. Значи, окончателно рѣшение за Тракия не е взето. То сигурно, ще се вземе съобразно съдбата на Цариградъ и хинтерланда му. За насъ важни факта, че конференцията е отхвърлила проекта на Бенцелосъ Тарлийо, съ който цяла Тракия трѣбваше да бжде присъединена къмъ Гърция. Конференцията щѣ имала още да мисли и рѣшава. Тя не може да игнорира мнѣнието на стотици хиляди бѣжанци — тракийци, които отъ години насамъ, прокудени, немилли-недраги се скитатъ изъ България, живейки съ повседневната мисль — да ги огрѣе слънцето на свободата, спокойствието и мира въ скъпата имъ родина. Тѣ не желаятъ да бждатъ подъ чуждо робство. Това трѣба да се разбере отъ всички, които иматъ сърдце и умъ.

Радикалитѣ — министри ще напушатъ постове си. Такова е единородното рѣшение на висшия имъ партиенъ съвѣтъ. Сразени въ изборитѣ, чулени отъ събокаритѣ си, тѣ сж въ невъзможностъ повече да носятъ отговорноститѣ на управлението. Какво ще стане? Ще имаме министейска криза. Въ моментитѣ, които България прѣживява, министерскитѣ кризи идатъ да усложнятъ и безъ това мъжното положение, въ което тя се намира. Ние искаме общи, честни и дошли усилия на всички здрави обществени елементи у насъ, ръководими отъ съображението, че само по тая пъкъ политическото и финансово — икономическото положение на страната ще бжде облекчено. Нека личнитѣ и партийни разчети се погълнатъ отъ общитѣ интереси на скъпата татковина.

Конференцията въ Версайтъ се занимава и трасира съдбата на редица държави. Тя не забрави и Армения, чинто синове и дѣщери отъ десетки години насамъ се къпятъ въ кръвъ и сълзи. Но защо конференцията още не надниква въ Добруджа, която днесъ прѣживява печалната участъ на страна, опустошавана, грабена, безчестена и изтрѣбвана? Конференцията трѣба да каже думата си. Това чакатъ хилядитѣ бѣжанци тукъ, това чакатъ и стотици хиляди души, които не сж могли да избѣгатъ отъ лапите на отвратителната ромжнска олигархия! Добруджа иска своята свобода. Тя трѣба да я получи, ако, наистина, нѣкой още държи на великитѣ принципи, прокламирани тържествено отъ г. Уйлсона.

Обединенитѣ социалисти отправиха позвъ къмъ земледѣлцитѣ и комуниститѣ — да се състави единъ блокъ на труда, блокъ, който ще се нагърби съ бждашето управление. Комуниститѣ отговориха отрицателно, а земледѣлцитѣ, чрезъ устата на г. Райко Даскаловъ — портъ паролъ на земледѣлческия съюзъ — казаха думата си: гледаме съ пълно равнодушие и безразличие на тая покана... Какво значи това? Старата политика на коте-рийностъ, ебжи, гонидби и лични смѣтки. Но не е ли ясно, че по тая пъкъ, чрезъ тая духъ на сепаратизъмъ, чрезъ тая линия на личенъ режимъ, устоитѣ на българската дѣйствителностъ се рушатъ и прѣдъ насъ се очертаватъ днитѣ на едно грозно бждаше?

Ние бихме желали блокъ националенъ, блокъ на всички здрави и стабилни обществени групировки. Така, и само така, България ще направи кораба си къмъ сигурно пристанище.

Изъ страданията на добруджанци

Кореспондентътъ ни въ Гьокче Дюзъ ни освѣдомява за нови звѣрства на ромжнската властъ противъ добруджанското население:

Сѣдѣниятъ Дамъ Костовъ, Дойчо Добревъ, Юрданъ Георгиевъ Лазаровъ, Кольо Пѣевъ, Гочо Илчевъ, Руси Ивановъ и Маринъ Влайковъ отъ село Крайово, силестренско, отъ дълго време били прѣсѣдвани отъ ромжнската властъ, като водители на българска кавалерия прѣзъ време на войната ни съ Ромжния. Безсилни да се защитятъ отъ тая прѣсѣдвания, тѣ се криели изъ нивитѣ въ околността на селото, а нощъ отивали да работятъ на своитѣ ниви.

Но прѣзъ ноща на 20 м. м. група ромжнски жандарми ги обсадили въ една нива въ мѣстността „Марковата Камара“, успѣли да заловятъ Юрданъ Георгиевъ Лазаровъ, Кольо Пѣевъ и Гочо Илчевъ и осѣдени, още тамъ, ги насѣкли на късове, каторѣзали месо отъ лицето на Кольо Пѣевъ и го тъпкали въ устата му, а на Юрданъ Георгиевъ отрязали и двѣтѣ рѣцъ.

Сѣдъ като ги обезобразили, тѣ оставили при труповѣтѣ нѣколко пушки, за да ги обвинятъ за бльше-вики и оправдаятъ себе си.

Останалитѣ четирима, отъ които Руси Ивановъ тежко раненъ въ крака, а Дамъ Костовъ — по-леко въ лѣвния, една могла да се изплъзнатъ отъ рѣцѣтѣ на убийцитѣ. Отъ тѣхъ въ селото ни на 25 м. м. пристигнаха Дамъ Костовъ и Дойчо Добревъ и ни съобщиха горното.

Извѣстена на време, за пѣвършеното звѣрство, окупационната властъ направила на мѣстопрѣстѣленето една комисия отъ англичани. Но д р и в и д а на обезобразенитѣ

трупове и отвратена отъ грозното убийство, тя отложила анкетата си. Сѣдъ това още великъ идвала комисия, по тая пъкъ въ състава и влизали и ромжни.

Избѣгалъ тутраканецъ съобщава, че на 3 т. м. тамошната полиция е арестувала всички учителки и учители и нѣколко други жени, дѣцата на които се скитатъ немилли-недраги по улицитѣ, защото бацитѣ имъ сж бѣжанци.

Изземватъ и оголватъ

(кореспонденцията отъ с. Завѣтъ 23-VIII 1919 г.)

Ромжнската администрация прави всички усилия, прѣдъ нищо не се спира, за да осигури изземването на т. год. револта отъ Южна Добруджа. Подъ страхъ на наказание всѣки земледѣлецъ е заставенъ да складира снопитѣ си на вършачка. Снопитѣ, внесени въ село, трѣба да се изнесатъ на външната.

Отъ събранитѣ ми напоследъкъ сѣдѣния се схваща, че докаранитѣ ромжнски войници, на брой около 700—800 человека, прѣдържени въ рзни носии, изоржжени и пуснати край граничитѣ села, сж за по-сигурното прибиране на храната. Това се много добръ долава и отъ наредбитѣ, които се даватъ напоследъкъ отъ общанитѣ и секциитѣ.

На 18 тогъ въ с. Антимово, кметътъ съобщилъ, чрезъ глашатая, и кой да не върше безъ разрѣшение стѣ общината. Който се залъгъ, че крие храна, ще се наказва и последната ще се конфискува. Населението се е много уплашило. То се опасява отъ една страна отъ гладъ, а отъ друга — отъ бирницитѣ, които ще му прибератъ и това що сж скитали

за черни дни. Глугницата е нена-вистна! Идидентнитѣ ставатъ неизбѣжни!

Болезнено се сиватъ страцата на нещастни добруджанци, като гледатъ какъ се обсебва тѣхния трудъ, полагатъ съ златни надежди. Тѣ търсятъ защита за трудътъ си прѣдъ чело-вѣколюбивото общество.

Редоветѣ въ колонитѣ на в. „Добруджански гласъ“ сж гласъ на цѣлокупния добруджански народъ, който днесъ изнемогва подъ непоносимъ яремъ.

Добруджанскитѣ народъ, опирайки се на справедливитѣ 14 точки, прокламирана отъ великия човѣкъ за 90 въкъ, настоява на своитѣ права и никогъ нѣма да се отрече отъ тѣхъ.

К. Симеоновъ.

Изъ ромжнската преса.

Ромжнскитѣ вѣстникъ „Дачия“ въ брой си отъ 4 септември т. г. е помѣстилъ сѣдѣното съобщение подъ насловъ „Какво става въ България“. Напоследъкъ се забѣзва едно голямо раздѣжване вѣрѣдъ французкитѣ войски въ България.

Ежедневно пристигатъ и трѣватъ различни части почти въ всички градове.

Населението е наситено отъ войната и желае на война пѣна миръ. Напоследъкъ българската преса държи едно благоприятно поведение спрямо Ромжния, а спрямо Гърция проявява една ужасна умразъ.

На едно събрание, държано въ Варна, сж се чували възгласи: „Да живѣе Ромжния“, „Да живѣе Сърбия“, „Долу Гърция“.

При все това, не по-малко вѣрно е, че българскитѣ комитаджии продължаватъ своята дѣйностъ противъ насъ, западайки напѣнтѣ жандармерийски постове. Така, на 18 августъ една 10-членна българска банда, е нападнала и стрѣляла върху стражара Коюма Василе и войника Михаилъ Йоанъ, отъ поста Пандичи. Стражара Коюма е билъ раненъ. На българската граница, срѣщу селото Сѣново се намира една въоръжена българска комитаджийска банда, която има за цѣлъ да напада стражарскитѣ постове и ромжнскитѣ власти въ Сѣново. Хората на тая банда ежедневно минаватъ границата, крадатъ жито и други храни и малтретиратъ населението.

Б. Р. Ккъ имъ се иска на ромжнитѣ, да чуятъ отъ български уста възгласа: „Да живѣе Ромжния“. До като тѣ, обаче, държатъ въ робство български земи, отъ населението на заробена и свободна България само едно ще се чува: дайге ни земята, която войскога е била и ще бжде наша!

Обяненнието на ромжнитѣ, че по границата има български банди, е много платко скроено. Това личи отъ обстоятелството, дѣто тѣ безъ сѣнъ пишатъ, че тѣзи банди малтретирали само миглите — своитѣ братя българи. Може ли по-голямъ абсурдъ отъ това?

ХРОНИКА

Виднитѣ български приятели сж изпратили единъ мемоаръ на английската делегация въ конференцията, въ който разглеждатъ по отдѣлно въпроситѣ за Македония, Тракия и Добруджа и посочватъ голѣмъ та отговорностъ, ако тия въпроси не намѣрятъ правилното си разрѣшение.

Опровержение. Френското комеданство въ Букурещъ е издало бюлетинъ, съ който опровергава по най-категориченъ начинъ лансираниятъ по адресъ на България измислица, какво, че въ нея ставатъ масови крвопролития, безчедници, матежи и пр. Сжщото опровергава съобщението на нѣкои ромжнски вѣстници, че ромжнитѣ имали заповѣдъ и чакали да дойдатъ да ни омираватъ!

Б. Р. Ккъ — кога? тѣ насъ или ние тѣхъ?

— Липованитѣ бѣгатъ. Както съ-

общикъ, прѣди два-три дни отъ Сѣверна Добруджа дойдоха около 58 липовани избѣгали отъ ромжнитѣ. Сега се на-учаваме отъ пѣтници, че още около 300—400 липовани се готвятъ, или били сж вече на пътъ за България, кждѣто, споредъ думитѣ на дошлитѣ вече, тѣ могатъ да намѣрятъ спокой-ствие и утѣха.

— Смазани отъ бой. Избѣгали отъ с. Крайово разпрѣватъ, че сѣмействата на всички избѣгали въ България били арестувани въ сѣкциата и смазани отъ бой и изтезания. Минко и Галчу Илчеви били на смъртно длѣло отъ нанесенія имъ побой.

— Още 2,500 ромжнски жандарми въ Добруджа. Отъ извѣстното време насамъ почнали усилено да увеличаватъ състава на жандармерията си въ Добруджа. Прѣхвърлянето имъ ставало въ Силистра съ параходъ нощъ и по кѣйтинитѣ на града безъ да бждатъ забѣлзвани отъ французкитѣ окупационни власти. Униформата носѣли въ раница и слѣдъ отиване по селата се обличали съ нея. Отъ 1 августъ до сега били дошли повече отъ 2,500 души само прѣзъ силистренско-то пристанище.

Б. Р. Бѣ било добръ французкото главно командване да вземе мѣрки, защото тия нови пѣлци, които се изпращатъ отъ лѣвия брѣгъ на Дунава, носятъ само нови аотумлуци и нови мѣки и изтезания на нещастното добруджанско население.

— Русе 4 септември. Ромжнскитѣ вѣстници съобщаватъ, че въ гората край село Кюсе-кой, силестренско, ромжнскитѣ войски сж убили българитѣ Ганчо Драгановъ и Юрданъ Лазаровъ, а ранили тежко Кольо Пенчевъ, всички обявявани като водители на български чети.

— Годишнината отъ падането на Тутраканъ. Завчера въ градското казино, по случай падането на Тутраканъ, бѣ уредена другарска срѣща на офицеритѣ, учествували въ сраженията за прѣземаването на Тутраканъ. Говори полковникъ Лазаровъ и се изпѣха редъ патристически и народни пѣсни.

— Камарата ще се открие на 27 септември т. г. Така ни заяви единъ отъ господа министритѣ.

— Отъ Одринъ група добруджанци изказватъ възхищението си отъ здравитѣ позиции на нашата организация и отъ умѣлото спешване на тѣхния защитникъ — Добруджански гласъ.

— Гръцкитѣ и ромжнски вѣстници и специални агенции разпространяватъ съ всѣки новъ лепъ най-невѣроятни измислици за България. Тѣ не се засрамяха отъ официалното опровержение на началника на Дунавската армия. Но общатѣ ли срамъ и иматъ ли чувство на отговорностъ модернитѣ бандити?

— Липованитѣ отъ Добруджа продължаватъ да бѣгатъ отъ Добруджа въ България. Поне тия добри и строго религиозни и морални хора немогатъ да бждатъ обвинени въ бунтовнически дѣйствия. Тѣ бѣгатъ да се спасятъ отъ взяткитѣ, грабежа, ареститѣ и убийствата отъ ромжнската властъ.

— Въ „Добруджанско слово“, който излиза въ Варна и се списва добръ, прави впечатление статията „Участъта на Добруджа“ (бр. 96). Прѣпорѣчваме тая вѣстникъ на вниманието на добруджанци. Въ него тѣ ще намѣрятъ добра духовна храна.

— „Зора“ (бр. 106) е далъ мѣсто на едно съобщение отъ Русе по разпѣлението и а добруджанскитѣ дѣйци. „Дарикътъ“ отъ „Русе“ те има нашия отговоръ въ и ния брой.

— „Танъ“ отъ 3 тогъ пише: „Не е извѣстно още, дали проекто-договорътъ, който ще бжде ѣрженъ на България, ще уреди бждешата ромжнско-българска граница въ Добруджа. Въ извѣстни жуждестрани срѣди се очертава една тенденция, споредъ която границата отъ 1913 г. ще бжде запазена отъ къмъ Дунава, но ще се поправи въ полза на България отъ къмъ Черно-море. Възможно е сжко да се прѣдостави на Ромжния грижата да рярѣши на право този въпросъ, чрезъ едно споразумѣние съ България“.

Режимът въ северна Добруджа.

Ромънският „Кемар“ от 15 август, въ една статия върху Добруджа, твърди оскърнена от цензурата, пише:

„Олигархията, която създаде Кюстенджа, бисера на Черно море, събанил, въ които се кърпяха куртизанки, и въ казиното, въ което се разсейваха богатства на игра... (следва цензурирано). От 1877 г. не е направено почти нищо за духовното и търговско развитие. Единствено кюстенджанското пристанище се е радвало един миг на симпатията на ония, които обичат да се забавляват. Но добруджанският работник и селянин са живели въ най-черна забрава, а от войната до сега — въ най-черна мизерия (следва цензурирано).“

За минното богатство, се приготвяла скъпия режим, както за всички, което може да бъде ограбено или изграбено насилно. Пятицата не са за интересите на населението — при все, че на всяка стъпка намиращи карниери, — а за интересите на централизацията и апарата. Всички помощници на селски писар върши реквизиция, взема юния от под тебе и ти спира колата на орбита — въ името на висши събражения. Терорът за тайните доноси изостря умразата между жителите, които са повече от оголени. Нямат съвня, нямат кърпи, нямат добитък. (Цензурирано).

Външна хроника

— „Дания“ от 3 септември пише: „Обезоружаването въ България продължава. Въ някои места българите са указали съпротивление. Въ областта Ксантис френските войски пълниха от българите 20,000 пушки, 10 картечни и повече от 1 милион гранати.“

Ромънското военно началство от Добруджа съобщава на френското военно командване от България за повторителните нападения, които четите от български кампанджии вършат по границата. Ромънското командване от Добруджа е взело най-строги мерки.“

Б. Р. Олур, олур, ама о катар... олмаз...

— „Фарул“ съобщава, че ромънската войска ще вземе участие, заедно с френската, при разоружаването на българската войска. За сега било належащо завземането от ромънски войски на линията Русе-Варна за да се обезпечи съответната зона и за да се защити граничната линия на южна Добруджа.“

Б. Р. Иса им се много на нашите чокони да пипнат още нещо от България. Миня, обаче, това време...

— „Меркюр де Франс“ помества една доста дълга бълбъка, въ която авторът слъд като излага нашите аргументи относно присъединяването на Македония и дава бълбъки за отношенията ни с сръбите до 1869 г. до Букурещкия договор, казва:

„Букурещкият договор от 10 VIII 19 г. създаде за първи път едно историческо право на сръбите върху по-голямата част от Македония. Повече от 4 години борба и страдания на страната на Съюзниците, даде една извънредна сила на това право. Ще възтържествува ли то въ конференцията пръд неоспорните аргументи, които българите могат да му противопоставят? Нека имаме доверие въ мадростта на четримата.“

Българите, за да оправдаят влизането си въ война против нас пръд 1915 година, казваха, че имат четири Елзаса Лорени; и Македония бше първата и най-значителната (ти им даде 20,000 войници въ 1912 и 50,000 — въ 1915 година); втората бше територията на Кавала, присъединена към Гърция по Букурещ-

кия договор. Въ началото българските претенции относно гръцки територии отиваха по-далече и включваха Солун, но събитията ги прихнуха да прикрият една част от своите амбиции. Тази територия на Кавала броеше въ 1912 година — 105,020 българи, 103,850 турци, 58,050 гърци и 26,760 души от други народности. Вследствие на войната от 1912 година, броят на турците и даже на българите намалюше, а този на гърците се увеличи с около 50,000 емигранти, но събитията от 1916—1918 год. донесоха отново голямо намрънение въ ушърб на гърците. Тръбва да се отблъжн, че Кавала е част от хинтерланда на България и поради това, Венизлосъ въ 1915 година мислеше да я отстъпи на българите.“

Третата Елзас-Лоренъ на българите е Добруджа. Известно е, че Ромъния я бше завладяла на два пъти (на 1879 и 1918 год.). Въ 1877 г. северна Добруджа броеше 51,400 българи и руси и 48,500 ромъни от едно население от 165,000. Ромънският елемент там се увеличи силно слъд 1877 г. Но последниятъ събития го намалиха много. Когато за южна Добруджа, тя броеше въ 1911 год. — 134,331 българи и 6,359 ромъни върху едно население от 281,931 души. Съюзниците възмрътаха да върнат южна Добруджа на българите, Тръбва да се признае, че едно подобно разрешение нма да бъде въ разръзъ съ статистическите данни.“

— Списанието „Нова Европа“ помества една статия за българските искания, въ която авторът, слъд като дава бълбъки свъдения за българските аспирации; посочени към Македония, Тракия и Добруджа, дава кратко изложение за развитието на македонския, тракийския и добруджанския въпрос и борбите, водени от нас за бедниетие, казва:

„България е победена... и още се надъва. Ти продължава да утвърждава своите права, обявява се за принципите на Уйлсона, поддържа неуморимо всичките си искания. Членоветъ на правителството ги излагат на съюзните офицери, които са въ контактъ с тях. Влизането на нашите войски въ Добруджа повдигна буря от протести и комиталжиски български чети, вече се появяват въ Македония. Никой въ България не мисли, че царството може не само да не се увеличи, но още и да се види лишено от всичко, или от част от придобивките си въ 1913 година. Зрелото едно българско желание под скала — казва г. Буско, — и то ще я подигне.“ Българският стремеж, не е загубил нищо от интензивността си. Ще ли подигне скалата? Тръбва да се надъваме, че „Лигата на народите“ познае да потопи експлозивитъ, но не тръбва да се забравя, че Българи, даже малка, ще остане поради разположенето си, поради кохезията на елементите, които я съставляват, поради качествата на нейния трудолюбив, храбър и енергичен народъ, ключа на Балканския полуостровъ.“

Наша свещена длъжност е да дадемъ на Сърбия такова място въ свѣта, каквото се пада на една нация, чийто героизъм и патриотична дължливост са прѣкресенъ урокъ за всички народи; наша длъжностъ е да дадемъ удовлетворение на съюза Гърция, въ която господствува великолѣпната фигура на единъ Венизлосъ; наша длъжностъ е да възнаградимъ Ромъния за нейната жертва, но прѣобразувайки Европа, ще оставимъ ли ние въ този Балкански полуостровъ, от гдето произлякоха толкова стѣкровения, да тле подъ пепелта една искра, която единъ денъ може да разпали нови войни?“

Изъ печата

„КАМБАНА“ (бр. 3549) дава статия за града Скопие, отговоръ на „Манчестеръ Гардианъ“. Авторът

доказва, че Скопие е центъра на българщината и завърша така:

„Такова е фактическото положение на националностите въ Скопие и областта му. Тъ могатъ винаги да се подложат на проверка, но за да бъде тая проверка безпорочна, необходимо е, да се махне от тамъ сръбски и гръцки гнетъ и тогава... тогава плембеситъ ще каже истината.“

„СВОБОДА“ (бр. 2543) дава извѣдението на руския дипломатъ Сазоновъ прѣдъ парижкия кореспондентъ на „The Times“ върху новата Русия, който казва:

„Веднажъ базата на автономия, животъ здравъ поставена въ правда и законност, народите ще разбератъ, че истинското запазване на тяхната национална култура и на тяхното развитие лежи въ единството на руския народъ, миренъ и неагресивенъ въ своите цѣли и задачи. Народностите, сега възбуждени отъ центрофугални замисли, сигурно ще се измучатъ да цѣнятъ благодатта, че са част отъ една голяма държава, гарантираща една защита и възможност за развитието.“

„ПРЕПОРЕЦЪ“ (бр. 200) прави анализъ на „българския духъ“ и казва:

„България не бина, не може да бъде онеправдана, за това само, че една нещастна съдба я хвърля въ рѣцѣта на германизма. Въ една или друга форма нейните признати и законни домогания тръбва да бъдатъ удовлетворени. Само така ще стане тя единъ елементъ на траенъ миръ и цивилизация на Балканите. Само така ще се консолидира мирътъ на близкия Изтокъ, което значи и на Европа. Последниятъ отговоръ на Уйлсонъ до Венизлосъ е цѣниятъ залогъ, че правдата и разумътъ не ще бъдатъ извадени. Америка е неотстъпчива по-тракийския въпросъ. Нейното гледище е, че цѣла Тракия — източна и западна — тръбва да бъдатъ интернационализирани.“

Слъдъ тракийския въпросъ правятъ македонския и добруджанския. И за тяхъ ще тръбва да се намерятъ задоволителни формули.“

„ТРИБУНА“ (бр. 63) се спира на въпроса около „бъдещето правителство“ и завърша така:

„Земледѣлскиятъ съюзъ, чието главно участие въ управлението се налага, отхвърля всичките други комбинации и заявява, че няма да се дава подъ наемъ на дѣнитъ партии. Въ в. „Земледѣлско Знание“ бр. 4 отъ септември са помѣстени начелни статии: „Сивкавите камарата!“ и „Нацията пѣтъ“, въ които се оправдватъ насоките на една политика, която въ общи черти се съпада съ настроението, прокарано въ манифеста на социалдемократите отъ 1 септември. Може да се твърди, че са на лице елементите за една задружна дѣйностъ между социалдемократи и земледѣлци, въ които ние тъй много тукъ ратуваме. И двѣ групи, това ясно се вижда отъ горните манифестъ и статии, се отнасятъ съ една голяма загриженостъ за националния въпросъ и това е единъ залогъ, че тѣ ще отстояватъ правата на България“

и няма да ги забравятъ въ увлечението си за вътрѣшни реформи. Отъ друга страна и двѣ групи са твърдо рѣшили смѣло да вървятъ напредъ по пътя на независимото и пълно демократизиране на България и за създаване условия за единъ буденъ културенъ животъ. Ние не можемъ осъдитъ да се радваме на д-братъ войн, който показатъ земледѣлците; тона показва, че тѣ са недостъжни за витритата. Може да се каже, че за пръвъ пътъ едно сътрудничество е било тъй ясно, указано отъ събитията. Тръбва да се дѣйствува бързо, смѣло, безъ колебания, и особено, да се пазимъ и въ този случай да не взѣмемъ дребнавъ българинъ!“

„НАПРЕДЪ“ (бр. 71) ни напомня за сръбската ни прѣдпрѣдлението и казва:

„Държавникътъ и историкътъ Уйлсонъ казва, че Гърция, която чрвъ помощта на България, все въ 1913 год. част отъ Албания съ Янина, гдето част отъ Македония съ Солунъ и съ присъедини островъ Кандия, надъ Киро-никога, по-рано, не можѣ самостоятелно да разпростре суверенитета си. Уйлсонъ казва, че канлиотътъ г. Елефтериосъ Венизлосъ, прѣдъ никое време въ миналото, не е могълъ да помисли за Тракия. Въ Америка не е забравена двулчната игра на Гърция прѣдъ време на свѣтната война: въ 1914—1915 година, когато отъ Атина биде отказана всякаква подкрѣпка на Съюзническата акция, на Галиполи, въ 1916 година, когато въпрѣкъ съюзническия си договоръ съ Сърбия, гърците не й дадоха помощъ; въ 1916 година, когато равнодушното къмъ изнемощава Сърбия се увѣча съ гръцката анексия на северни Епиръ (Южна Албания) по силата на германската политика.“

Въ Вашингтонъ се помни всичко това, което канлиотътъ г. Венизлосъ би желалъ да бъде забравено“

„МИРЪ“ (бр. 5797) ни поднася уводна статия върху „идеята за интернационализиране“ и добавя:

„Онова, което ще се направи за Тракия, тръбва да се направи за Македония и за всички земи, отнети отъ турците въ 1913 година. Гърци, сръби, па и ромъни — еднакво съ насъ, тръбва да се накаратъ да почувствуватъ върховния контролъ на великите държави, на чело съ Америка, които се явява като възбѣстителка на ония привички между народите, които възбѣсти и налож и на отдалените класи и личности, френската революция. Едно арѣмѣнно поставяне подъ международенъ контролъ на всичките земи, ще даде възможностъ, да се оправдватъ много безпрѣстрасно и справедливо, кому се пада да бъдатъ отстъпени тѣ земи. При равни условия ние не се боимъ отъ конкуренцията нито на гърци, нито на сръби, нито на ромъни. А равните условия подразбиратъ поставянето подъ единъ и същи режимъ на всички отнети отъ турците въ 1913 г. земи.“

Четете въстникъ „Добруджански гласъ“

Акционерно Дружество ПЕЧАТНИЦА „ДОБРУДЖА“

Съ главното участие на Търговска Чиновническа Банка.

Основенъ капиталъ 400,000 лева.

Седалище София

Печатницата е модерно инсталирана и снабдена съ най-отбрани модерни шрифтове, български и френски. Приема да печати всѣкакви видове печатни издѣлия, като:

въстници, списания, търговски книжа, регистри, бланки, пликосе и др. на български и френски, различна голѣмина

Поръчките се изпълняватъ ЧИСТО и БЪРЗО.

Поръчки се приематъ при Търговска Чиновническа Банка, на жъла на ул. Раковски и Вълковичъ, телефонъ 1186 и въ печатницата, улица Алабинска № 16.

Има на складъ разни видове хартии за печатъ, пликосе и др.

Акционерно Д-во Печатница „Добруджа“ ул. Алабинска № 16.